

KONINKRIJK BELGIE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 20 april 1995 door de Vlaamse minister van Onderwijs en Ambtenarenzaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van besluit van de Vlaamse regering "betreffende de organisatie van de examens in de hogescholen van de Vlaamse Gemeenschap", heeft op 22 juni 1995 het volgend advies gegeven :

ALGEMENE OPMERKINGEN.

1. Het voor advies voorgelegde ontwerp van besluit strekt ertoe uitvoering te geven aan een aantal opdrachten welke door het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap aan de Vlaamse regering werden gegeven met het oog op de organisatie van de examens door die hogescholen en door de examencommissies van de Vlaamse Gemeenschap. Het beoogt inzonderheid de vaststelling van de nadere regels in verband met de studiepunten, de vrijstellingen en de studieverkorting, de overdracht en de overzetting van examencijfers en het volgen van opleidingsonderdelen van een volgend studiejaar. Het regelt ook de samenstelling, de werking en de organisatie van de examencommissies van de Vlaamse Gemeenschap. Rechtsgrond voor die regelingen kan worden gevonden in de artikelen 38, 41, 47 en 52 van het decreet van 13 juli 1994.

Het ontwerp bevat daarnaast een aantal bepalingen welke ofwel de opheffing van een regeling ofwel de inwerkingtreding van decretale opheffingsbepalingen beogen. Voor die bepalingen moet rechtsgrond worden gevonden in de artikelen 359, 365 en 369 van hetzelfde decreet van 13 juli 1994.

2. Een aantal bepalingen van het ontwerp kennen aan de examencommissie of aan het hogeschoolbestuur een ruime beoordelingsbevoegdheid toe om bepaalde beslissingen te nemen. Dit is inzonderheid het geval wat het overdragen en overzetten van examencijfers (artikelen 4 en 5 van het

.../...

ontwerp) en het verlenen van vrijstelling van bepaalde opleidingsonderdelen en van studieverkorting betreft (artikelen 8 en 10 van het ontwerp).

Volgens de toelichting van de gemachtigde ambtenaar zal de beoordelingsbevoegdheid van de examencommissie of van het hogeschoolbestuur worden beperkt door de regels die elk hogeschoolbestuur, overeenkomstig de artikelen 55 en 56 van het decreet van 13 juli 1994, in zijn onderwijs- of examen-regeling zal hebben vastgesteld. De voorliggende regeling zal derhalve steeds in samenhang met die regelingen moeten worden gelezen.

Aanhef.

1. In de eerste aanhefbepaling dienen alle decretale bepalingen te worden vermeld die de rechtsgrond van het ontwerp vormen. Men vulle die bepaling derhalve aan als volgt :

"..., inzonderheid op de artikelen 38, 41, 47, 52, 359, 365 en 369;".

2. De verwijzing naar artikel 8, § 2, van het besluit van de Vlaamse regering van 16 november 1994 tot regeling van de begrotingscontrole is overbodig en dient derhalve te worden weggelaten. In het tweede lid van de aanhef zal dan worden verwezen naar het advies van de inspectie van financiën, dat chronologisch gezien het advies van de Vlaamse Onderwijsraad voorafgaat.

.../...

Artikel 1.

1. Zoals het is geredigeerd, draagt de definitie van "normstudent" niet bij tot een beter begrip van de regeling. Indien daarmee de gemiddelde hogeschoolstudent wordt bedoeld, dan kan de omschrijving onder 3° worden weggelaten en kan het volstaan in het 4°, dat dan het 3° wordt, het woord "normstudent" te vervangen door "gemiddelde student".

2. De definitie van het begrip "studieomvang" (5°) is een overbodige herhaling van wat in het daaropvolgend artikel 2 wordt bepaald en dient derhalve te worden weggelaten.

Artikel 2.

Het ontwerp geeft op een onvolkomen wijze uitvoering aan de opdracht die door artikel 38 van het hogeschooldecreet aan de Vlaamse regering is gegeven, met name de wijze bepalen waarop de studiepunten worden berekend. Het ontwerp beperkt er zich immers toe vast te stellen dat per opleidingsonderdeel ten minste drie studiepunten moeten worden toegekend, maar geeft geen objectieve criteria aan op grond waarvan de studiepunten moeten worden berekend.

.../...

Artikel 3.

1. Aan de Raad van State is meegedeeld dat het in artikel 3 bedoelde "examen" een beoordeling van de student per hem opgelegd opleidingsonderdeel inhoudt (zie ook artikel 2, eerste lid, 13°, van het decreet van 13 juli 1994), welke beoordeling onder meer ook kan gebeuren door middel van een stelsel van permanente evaluatie. Een dergelijke beoordelingsvorm moet dan wel, overeenkomstig artikel 56, 1°, van het voornoemd decreet, in het examen-reglement worden vastgelegd.

2. In het eerste lid kunnen de woorden "met een maximale waarde van 20" de indruk wekken dat opleidingsonderdelen op een verschillend totaal kunnen worden gekwoteerd. Indien dit niet de bedoeling is en elk opleidingsonderdeel integendeel op 20 punten moet worden gekwoteerd, dan moet dit duidelijker tot uitdrukking worden gebracht.

3. Tenzij het de bedoeling is een dubbele weging uit te voeren, één op de opleidingsonderdelen en één op het totaal van de examencijfers, lijkt men in het tweede lid de woorden "de gewogen som van de examencijfers" te moeten vervangen door "de som van de gewogen examencijfers".

.../...

Artikel 4.

Artikel 4 regelt de overdracht van een examencijfer binnen een studiejaar van de eerste naar de tweede examenperiode. Ook in dit verband is aan de Raad van State meegedeeld dat de beoordelingsvrijheid waarover het hogeschoolbestuur beschikt om overdracht van examencijfers toe te staan, wordt beperkt door de regels die het zichzelf ter zake oplegt in de onderwijsregeling (artikel 55, 10°, van het hogeschooldecreet). Vraag is of, mede gelet op de omschrijving die van het begrip "overdracht" reeds is gegeven in artikel 2, 15°, van hetzelfde decreet, de redactie van artikel 4, eerste lid, niet moet worden aangepast als volgt :

"Art. 4. De examencommissie kan een niet-geslaagde student toestaan een examencijfer voor een opleidingsonderdeel over te dragen op voorwaarde dat hij

- 1° voor het opleidingsonderdeel een examencijfer van 10 of meer (op 20) heeft behaald en
- 2° in voorkomend geval, voldoet aan de voorwaarden van overdracht bepaald in de onderwijsregeling van de hogeschool

...".

.../...

Artikel 5.

1. Volgens de aan de Raad van State verstrekte toelichting komt het aan de student toe - en niet aan de examencommissie - een keuze te maken tussen "het rekenkundig of gewogen totaal" (artikel 5, § 1, 3°). Indien zulks de bedoeling van de Vlaamse regering is, zou dat minstens in artikel 5, § 1, moeten worden verduidelijkt.

Onder dat voorbehoud en mede gelet op de omschrijving van het begrip "overzetting" in artikel 2, 16°, van het decreet van 13 juli 1994, kan worden overwogen de redactie van artikel 5, § 1, aan te passen als volgt :

"§ 1. De examencommissie kan een niet-geslaagde student die zich inschrijft voor hetzelfde studiejaar van een opleiding toestaan een examencijfer van een opleidingsonderdeel over te zetten op voorwaarde dat hij :

1° ...;

2° ...;

3° minstens de helft van de punten heeft behaald hetzij op het rekenkundig totaal, hetzij op het totaal van de gewogen examencijfers;

4° in voorkomend geval, voldoet aan de voorwaarden van overzetting bepaald in de onderwijsregeling van de hogeschool".

.../...

2. Voor zover zulks strookt met de bedoeling van de regering kan worden overwogen paragraaf 3 te laten aanvangen als volgt :

"Het hogeschoolbestuur kan in het examenreglement bijzondere bepalingen opnemen voor het beoordelen van onderwijs- en studieactiviteiten zoals het volgen van werkcolleges, het redigeren van scripties en ...".

Artikel 6.

1. Luidens paragraaf 1 kan het hogeschoolbestuur aan een student, die overzetting van examencijfers verkreeg, toestaan opleidingsonderdelen van het jaarprogramma van "een volgend studiejaar" aan zijn individueel jaarprogramma toe te voegen. Volgens de gemachtigde ambtenaar betekenen de aangehaalde woorden

"niet noodzakelijk het eerstvolgende studiejaar, het hogeschoolbestuur beslist autonoom wat mogelijk is op basis van het opleidingsprogramma van de opleiding. Het is via studieduurverkortung bijvoorbeeld mogelijk dat een student een driejarige cyclus op 1 academiejaar afwerkt".

Aldus lijkt wel een bijzondere interpretatie te worden gegeven aan onder meer artikel 47, § 2, tweede volzin, van het decreet van 13 juli 1994. In elk geval moet worden vastgesteld dat volgens deze decretale bepaling, de examencommissie en niet het hogeschoolbestuur bevoegd is om een dergelijke toestemming te verlenen. De woorden "het

.../...

hogeschoolbestuur" moeten derhalve in paragraaf 1 en in paragraaf 2, tweede volzin, worden vervangen door "de examencommissie".

2. Voor de eerste volzin van paragraaf 2 kan bovendien volgende redactie worden overwogen :

"De studieomvang van een aldus aangepast individueel jaarprogramma mag niet groter zijn dan 60 studiepunten".

Indien op deze suggestie wordt ingegaan, zal ook artikel 10, § 2, eerste volzin, van het ontwerp op dezelfde wijze moeten worden aangepast.

Artikel 8.

De beoordelingsvrijheid die aan het hogeschoolbestuur in artikel 8 wordt toegekend, zal eens te meer afhankelijk zijn van de regels die het hogeschoolbestuur voor iedere aangeboden opleiding op grond van artikel 55, 8°, van het decreet van 13 juli 1994, in zijn onderwijsregeling zal hebben vastgesteld.

Artikel 11.

1. Voorgesteld wordt paragraaf 2, tweede lid, te redigeren als volgt :

.../...

"Elk academiejaar kunnen per studiejaar van een opleiding twee examenperiodes worden georganiseerd".

2. De stellers van het ontwerp lijken ervan uit te gaan dat de examinandi die zich inschrijven bij een examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap, onderworpen zijn aan het examenreglement van de overeenstemmende hogeschool, het bepaalde in artikel 11, § 3, uitgezonderd. Dit blijkt niet met zoveel woorden noch uit het decreet van 13 juli 1994 noch uit het voorliggend ontwerp.

Artikel 12.

Sommige van de bepalingen bedoeld in paragraaf 4 kunnen niet zonder meer worden toegepast op de examinandi die zich aanmelden bij een examencommissie van de Vlaamse Gemeenschap. Vrijstelling van opleidingsonderdelen en studieverkorting worden immers, krachtens de artikelen 8 tot 10 van het ontwerp, verleend door het hogeschoolbestuur (zie ook artikel 41, § 1, van het hogeschooldecreet). Het hogeschoolbestuur heeft evenwel geen bevoegdheid ten aanzien van deze examinandi. De bepaling van paragraaf 4 zal derhalve, minstens wat deze punten betreft, moeten worden herzien.

.../...

Hoofdstuk VI.

Om beter de inhoud van hoofdstuk VI weer te geven, redigere men het opschrift als volgt :

"Hoofdstuk VI. - Opheffings-, wijzigings- en slotbepalingen".

Artikel 14.

1.1. Het besluit van de Vlaamse regering van 29 april 1992 houdende algemeen reglement van de studie in het hoger onderwijs van het korte type met volledig leerplan (artikel 14, 1°) is reeds in zijn geheel opgeheven door artikel 365, 73°, van het decreet van 13 juli 1994. De Vlaamse regering is enkel bevoegd om, overeenkomstig artikel 369, § 1, vijfde lid, van hetzelfde decreet, de inwerkingtreding van dat artikel 365, 73°, te bepalen.

1.2. Gelet op het bepaalde in de artikelen 359, 1°, en 369, § 1, vijfde lid, van het decreet van 13 juli 1994, moet een zelfde opmerking worden gemaakt voor het bepaalde in artikel 14, 2°.

1.3. Beide bepalingen zouden bovendien beter in één artikel worden samengebracht, te redigeren als volgt :

"Art. 14. De bepalingen van de artikelen 359, 1°, en 365, 73°, van het decreet van 13 juli 1994 betreffende de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap treden in werking op 1 september 1995".

.../...

2. Artikel 14, 2º, kan dan worden ondergebracht in een artikel 15, te redigeren als volgt :

"Art. 15. Het besluit van de Vlaamse regering van 21 april 1993 betreffende de berekeningswijze van de studiepunten voor de hogescholen in de Vlaamse Gemeenschap wordt opgeheven".

De artikelen 15 en volgende van het ontwerp dienen vervolgens te worden vernummerd.

Artikel 15.

Met toepassing van de regels van de formele legistiek, redigere men artikel 15, dat artikel 16 wordt, als volgt :

"Art. 16. Het besluit van de Vlaamse regering van 12 juli 1989 tot vaststelling van de modaliteiten voor het verlenen van vrijstelling van de voorwaarde geslaagd te zijn voor examens in het hoger onderwijs van het lange type en in het hoger onderwijs van het korte type, gewijzigd bij het besluit van de Vlaamse regering van 16 januari 1991, wordt gewijzigd als volgt :

- 1º aan het opschrift worden de woorden "voor sociale promotie" toegevoegd;
- 2º in artikel 1 worden de woorden "zowel met volledig leerplan als" geschrapt".

.../...

Artikel 17.

De Minister die met de uitvoering van het besluit wordt belast, dient met zijn volledige titel te worden vermeld.

De kamer was samengesteld uit

Mevrouw	:	S. VANDERHAEGEN,	kamervoorzitter,
de Heren	:	M. VAN DAMME,	staatsraden,
		D. ALBRECHT,	
		G. SCHRANS,	assessoren van de
		E. WYMEERSCH,	afdeling wetgeving,
Mevrouw	:	A. BECKERS,	griffier.

Het verslag werd uitgebracht door de H. G. VAN HAEGENDOREN, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de H. B. THYS, adjunct-referendaris.

DE GRIFFIER,

DE VOORZITTER,

A. BECKERS.

S. VANDERHAEGEN.